

Р Е Ш Е Н И Е

К А Р А Р

5 июнь 2023 ел

Болгар ш.

№ 30-4

Татарстан Республикасы Спас
муниципаль районда муниципаль
торак контроле турында нигезләмәне
раслау хакында

Россия Федерациясе Торак кодексының 20 статьясына, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзэтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законга, Спас муниципаль районы Уставына ярашлы рәвештә, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районда муниципаль торак контроле турында күшымта нигезләмәсен расларга.
2. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Советының түбәндәгә каарлары үз көчен югалткан дип танырга:
  - 2.1. 2021 елның 27 сентябрендәге 12-5 номерлы «ТР Спас муниципаль районда муниципаль торак контроле турында Нигезләмәне раслау турында»;
  - 2.2. 2021 елның 29 декабрендәге 16-2 номерлы «Татарстан Республикасы Спас муниципаль районда муниципаль торак контроле турында Нигезләмәне раслау турында Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Советының 2021 елның 27 сентябрендәге 12-5 номерлы каары белән расланган Татарстан Республикасы Спас муниципаль районда муниципаль торак контроле турында нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында».
3. Элеге каарны Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы Хокукый мәгълүматның рәсми порталында бастырып чыгарырга ([//http:pravo.tatarstan.ru](http://pravo.tatarstan.ru)).

Спас муниципаль районы башлыгы, Советы рәисе

Ф.В. Мөхәммәтов

Спас муниципаль районаны Советының
2023 елның 05 июнендәге 30-4
номерлы карары белән расланган

ТР Спас муниципаль районаныда муниципаль торак контроле турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Элеге нигезләмә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районаныда муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – муниципаль торак контроле).

1.2. Муниципаль торак контроле предметы булып юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең һәм гражданнарның (алга таба – контрольдә тотыла торган затларның) торак законнары, энергияне саклау һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру турындагы законнар, Россия Федерациясендә муниципаль торак фондына карата газ белән тәэммин итү турындагы законнар белән билгеләнгән мәҗбүри таләпләрне үтәве тора:

1) муниципаль торак фондыннан файдалану һәм саклану таләпләре, шул исәптән торак урыннардан файдалану, аларны куллану һәм тоту, күпфатирлы йортларда бина милекчеләренең гомуми мөлкәтен куллану һәм тоту таләпләре, күпфатирлы йортта торак урынны торак булмаган бинага һәм торак булмаган бинаны торак йортка күчерү тәртибе, күпфатирлы йортта биналарны үзгәртеп планлаштыру һәм (яки) үзгәртеп коруны гамәлгә ашыру тәртибе;

2) капиталь ремонт фондларын формалаштыруга таләпләр;

3) күп фатирлы йортлар белән идарә итүче, күп фатирлы йортларда гомуми милекне саклау һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтүче һәм (яки) эшләр башкаручы юридик затларны, шәхси эшмәкәрләрне булдыру һәм эшчәнлегенә таләпләр;

4) күпфатирлы йортларда һәм торак йортларда милекчеләргә һәм кулланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә таләпләр;

5) күпфатирлы йортта тиешле сыйфатта булмаган һәм (яки) билгеләнгән вакыттан артып киткән тәнәфесләр белән гомуми милекне идарә итү, тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтү һәм эшләр башкару очрагында торак бинаны тоту өчен түләү күләмен үзгәртү кагыйдәләре;

6) күп фатирлы йортта гомуми милекне тоту кагыйдәләре һәм торак бинаны тоту өчен түләү күләмен үзгәртү кагыйдәләре;

7) күп фатирлы йортларда һәм торак йортларда милекчеләргә һәм кулланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтүне бирү, туктату һәм чикләү кагыйдәләре;

8) күп фатирлы йортлар һәм торак йортлар биналарының энергетик нәтижәлелеге һәм жиһазландырылуы таләпләре кулланыла торган энергетик ресурсларны исәпкә алу приборлары белән;

9) ресурслар белән тәэмин итүче оешмалар, күп фатирлы йортлар белән идарә итү буенча эшчәнлек алып баручы затлар, системада мәгълүмат урнаштыру тәртибенә таләпләр;

10) инвалидлар өчен күп фатирлы йортлардагы биналарны куллануны тәэмин итү таләпләре;

11) Социаль файдаланудагы аренда йортларында торак урыннары бирү таләпләре;

12) йорт эчендәге һәм (яки) фатир эчендәге газ жиһазларын куркынычсыз эксплуатацияләүгә һәм техник хезмәт күрсәтүгә таләпләр, шулай ук күп фатирлы йортта гомуми милеккә караган вентиляция һәм төтен каналларын тотуга таләпләр (пункт 023 елның 01 сентябреннән үз көченә керә).

1.3. Муниципаль торак контроле ТР Спас муниципаль районы башкарма комитеты (алга таба –Башкарма комитет) тарафыннан башкарыла.

1.4. Башкарма комитетның муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлары булып ТР Спас муниципаль районы Башкарма комитетының төзелеш һәм ТКХ бүлеге башлыгы, төзелеш һәм ТКХ бүлеге хезмәткәре (алга таба шулай ук контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар) тора. Башкарма комитетның күрсәтелгән вазифаи затларының вазифа инструкциясенә ярашлы рәвештә муниципаль торак контроле буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру керә.

Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар «Россия Федерациясенә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга ия булалар һәм җаваплы булалар.

1.5. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга, профилактик чараларны оештыруга һәм уздыруга бәйле мөнәсәбәтләргә, контроль чаралар «Россия Федерациясенә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Торак кодексы, «Россия Федерациясенә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Муниципаль торак контроле объектлары булып:

1) контрольдә тотылган затларның эшчәнлеге, гамәлләре (гамәлсезлеге), алар кысаларында мәжбүри таләпләр үтәлергә тиеш, шул исәптән әлеге Нигезләмәнең 1.2 пунктының 1 - 12 пунктчаларында күрсәтелгән эшчәнлек алып баручы контролльдә тотылган затларга карата куелган гамәлләр (гамәлсезлеге);

2) әлеге Нигезләмәнең 1.2 пунктының 1 - 12 бүлекләрендә күрсәтелгән мәжбүри таләпләр куела торган контролльдә тотучы затларның, шул исәптән продукциянең (товарларның) эшчәнлек нәтижәләре;

3) муниципаль торак фондының торак урыннары, муниципаль торак фондының торак урыннары булган күпфатирлы йортлардагы гомуми мөлкәт һәм әлеге Нигезләмәнең 1.2 пунктының 1 - 12 бүлекләрендә күрсәтелгән мәжбүри таләпләр куела торган башка объектлар.

1.7. Башкарма комитет тарафыннан муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру кысаларында муниципаль торак контроле объектларын исәпкә алу тәэмін ителә.

1.8. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда рискларны бәяләү һәм аларга идарә итү системасы қулланылмый.

2. Закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) куркынычларын профилактикалау.

2.1. Башкарма комитет муниципаль торак контролен, шул исәптән профилактик чаралар үткәрү аша гамәлгә ашыра.

2.2. Профилактика чаралары Башкарма комитет тарафыннан контролъдә тотылган затларның мәжбүри таләпләрне намуслы үтәвен стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яки) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерергә сәләтле шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү һәм мәжбүри таләпләрне контролъдә тотылган затларга, аларны үтәү ысуулларына житкерү максатларында гамәлгә ашырыла.

2.3. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда зыян китерү (зыян китерү) куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чаралар үткәрү контролъ чаралар үткәругә карата өстенлекле булып тора.

2.4. Профилактика чаралары Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә расланган закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) куркынычларын профилактикалау программыны нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычларын профилактикалау программында каралмаган профилактика чаралары да үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чаралар уздырганда муниципаль торак контроле объектларының закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә (зыян) зыян (зыян) китерү куркынычы яки шундый зыян (зыян) китергәнлеге ачыкланган очракта, муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи зат кичекмәстән әлеге хакта мәгълүматны контролъ чаралар үткәрү турында карап кабул итү өчен ТР Спас муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесенә жибәрә.

2.5. Муниципаль торак контроле башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырылганда түбәндәге профилактик чаралар төрләре үткәрелергә мөмкин:

- 1) мәгълүмат житкерү;
- 2) консультацияләү;

2.6. Мәгълүмат бирү мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча башкарма комитет тарафыннан ТР Спас муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылган <http://www.spassriy.tatarstan.ru> «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә (алга таба - ТР Спас муниципаль районының рәсми сайты) тиешле мәгълүматларны урнаштыру юлы белән, контролъ эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә (махсус бүлеккә керү мөмкинлеге ТР Спас муниципаль районының рәсми сайтының төп битендә <http://www.spassriy.tatarstan.ru>), массакүләм мәгълүмат чараларында, дәүләт мәгълүмат системаларында контролъдә тотыла торган затларның шәхси кабинетлары аша (алар булганда) һәм башка рәвешләрдә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Башкарма комитет ТР Спас муниципаль районның рәсми сайтында <http://www.spassriy.tatarstan.ru> урнаштырырга һәм актуаль хәлдә тотарга тиеш контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлктә «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясының 3 өлешендә каралган мәгълүматлар урнаштырырга һәм актуаль хәлдә тотарга тиеш.

Башкарма комитет шулай ук Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы халкына гражданнарның жыелышларында һәм конференцияләрендә контроль объектларына куелган мәжбүри таләпләр турында хәбәр итәргә хокуклы.

2.7. Хокукны куллану практикасын гомумиләштерү Башкарма комитет тарафыннан үткәрелгән контроль чаралар һәм аларның нәтиҗәләре турында мәгълүмат жыю һәм анализлау аша башкарыла.

Хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтиҗәләре буенча муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан ел саен муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру буенча хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтиҗәләрен үз эченә алган һәм Спас муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе имзалаган Башкарма комитет карапы белән расланган доклад әзерләнә. Элеге доклад хисап елыннан соң киләсе елның 1 июленә кадәр ТР Спас муниципаль районның рәсми сайтында <http://www.spassriy.tatarstan.ru> контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлктә урнаштырыла.

2.8. Мәжбүри таләпләрне бозуның рөхсәт ителмәве турында кисәту һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәэмин итү буенча чаралар күрү тәкъдиме Башкарма комитетта мәжбүри таләпләрне бозу турында мәгълүмат яки мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре булган очракта һәм (яки) мәжбүри таләпләрне бозу зыян китергән (зыян китергән) дигән мәгълүмат расланмаган очракта контролльдә тотылган кешегә игълан ителә закон белән саклана торган кыйммәтләргә яки закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китеրү куркынычы тудырды. Кисәтүләр ТР Спас муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан күрсәтелгән мәгълүматларны алганнын соң 30 көннән дә соңга калмыйча игълан ителә. Кисәту язма яки электрон документ формасында ясала һәм контролльдә тотылган зат адресына жибәрелә.

Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәту Россия Федерациясе Икътисади үсеш министрлыгының 2021 елның 31 мартандагы 151 номерлы боерыгы белән расланган формага ярашлы рәвештә рәсмиләштерелә

Контроль (күзәтчелек) органы кулланган документларның типовой формалары турында.

Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында игълан ителгән кисәтүләр теркәлү номеры белән кисәтүләрне исәпкә алу журналында теркәлә.

Башкарма комитет тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәту игълан ителгән очракта, контролльдә тотылган зат күрсәтелгән кисәтүгә каршы килергә хокуклы. Кисәтүгә каршылык Башкарма комитет тарафыннан алынган көннән алыш 30 көн эчендә карала. Контрольдә тотылган кешегә каршылыкны язма формада яки электрон документ формасында карау нәтиҗәсендә каршылык белән килешү яки риза булмау турында мәгълүмат белән

жавап жибәрелә. Каршылық белән риза булмаган очракта, жавапта тиешле нигезләмәләр күрсәтелә.

2.9. Контрольдә тотылган затларга консультацияне муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай зат телефон аша, видеоконференц-элемтә аша, шәхси кабул итүдә яки профилактик чарапар, контроль чарапар үткәрү барышында башкара һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнарны шәхси кабул итүне ТР Спас муниципаль районы житәкчесе һәм (яки) муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай зат үткәрә. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының рәсми сайтында [http:// www.spassriy.tatarstan.ru](http://www.spassriy.tatarstan.ru) контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

Консультация түбәндәге мәсьәләләр буенча телдән яки язма рәвештә башкарыла:

- 1) муниципаль торак контролен оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чарапарны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү тәртибе;
- 4) мәжбүри таләпләре булган норматив хокукий актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу, аларның үтәлешен бәяләү контроль чарапар кысаларында башкарма комитет тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Контроль астындагы затларны телдән рәвештә консультацияләү шулай ук гражданнарның җыелышларында һәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

2.10. Язма рәвештә консультацияләү муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай зат тарафыннан түбәндәге очракларда гамәлгә ашырыла:

- 1) контрольдә тотыла торган зат тарафыннан консультацияләү мәсьәләләре буенча язма жавап бирү турында язма сорату бирелгән;
- 2) куелган сорауларга телдән җавап бирү мөмкин түгел;
- 3) куелган сорауларга җавап мәгълүматны өстәмә соратып алуны таләп итә.

Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай зат консультация биргән очракта, файдалану мөмкинлеге Россия Федерациясе законнары нигезендә чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген сакларга тиеш.

Киңәшмә барышында муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затларның, контроль чараның башка катнашучыларының конкрет контроль чарасын, каарларын һәм (яисә) гамәлләрен бәяләүне үз эченә алган мәгълүмат, шулай ук экспертиза, сынауларның контроль чарасы кысаларында уздырылган нәтижәләре бирелә алмый.

Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле мәгълүм вазыйфай затка әверелгән мәгълүмат киңәш бирү барышында мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольдә тотыла торган затны бәяләү максатларында башкарма комитет тарафыннан файдаланыла алмый.

Муниципаль торак контроле ясарга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан консультацияләр исәпкә алу журналы алыш барыла.

Тикшерелә торган затларның һәм аларның вәкилләренең биш һәм аннан да күбрәк бер типтагы башкарма комитетка килгән очракта консультацияләр ТР Спас муниципаль районының рәсми сайтында <http://www.spassriy.tatarstan.ru> ТР Спас муниципаль района башкарма комитеты житәкчесе яки муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан имзаланган махсус бүлектә урнаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

2.11. Профилактик визит контролльдә тотыла торган зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча йә видео-конференция элемтәсеннән файдалану юлы белән профилактика әңгәмәсе рәвешендә уздырыла.

Профилактика визиты барышында контролльдә тотыла торган зат аның эшчәнлегенә яисә аның карамагындагы контроль объектларына карата куелган мәжбүри таләпләр турында хәбәр итә.

Профилактика визитын уздырганда, контролльдә тотыла торган затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр бирелми. Тикшеренүче зат тарафыннан профилактик визит барышында алынган аңлатмалар рекомендация характерында.

3. Контроль чараларны һәм контролъ гамәлләрне гамәлгә ашыру

3.1. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда башкарма комитет күрсәтелгән чаралар кысаларында түбәндәгे контроль чаралар һәм контролъ гамәлләр төрләрен башкарырга мөмкин:

1) Тиешле таләпләр нигезендә контролльдә тотыла торган затның (аның филиаллары, вәкилләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан, язма аңлатмалар, инструменталь тикшерү урынында булырга тиешле документларны карау, сораштыру, теркәү юлы белән) инспекция визиты;

2) рейд тикшерүе (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза ярдәмендә);

3) документар тикшерү (язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, экспертиза ярдәмендә);

4) урынга барып тикшерү (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза ярдәмендә);

5) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (муниципаль торак контроле объектлары турындагы белешмәләрне, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган белешмәләрне, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларында булган белешмәләрне, «Интернет» чeltәрендәгә белешмәләрне, башка һәркем файдалана алышлык белешмәләрне, шулай ук фото- һәм кинога төшерү, видеоязма функцияләре булган хокук бозуларны теркәү техник чараларының автоматик режимда эшләүче мәгълүматлардан файдаланып, тикшереп торучы затлар тарафыннан бирелә);

6) урынга барып тикшерү (тикшерү, инструменталь тикшерү (videoyaзma кулланып), сынау, экспертиза ярдәмендә).

3.2. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүне һәм урынга барып тикшерүне контролльдә тотыла торган затлар белән хезмәттәшлексез башкарма комитет үткәрә.

3.3. Әлеге Нигезләмәнең 3.1 пунктының 1 - 4 бүлекләрендә күрсәтелгән контроль чаралар планнан тыш чаралар рәвешендә уздырыла.

Планнан тыш контроль чаралар прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелә ала.

3.4. Контролъләнүче затлар белән хезмәттәшлек итү белән уздырыла торган контроль чараларны үткәрү өчен түбәндәгеләр нигез була:

1) гражданнарның һәм оешмаларның мөрәҗәгатьләре (гаризалары), дәүләт хакимије органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан мәгълүмат кергәндә, башкарма комитетның гражданнарның һәм оешмаларның мөрәҗәгатьләре (гаризалары) кергән очракта закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү турында яисә зыян китерү куркынычы турында белешмәләр булу, шулай ук контроль чаралар үткәрү нәтижәсендә, үзара хезмәттәшлексез контроль чараларны да кертеп, шундый белешмәләрне алу;

2) контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килүен яки контроль объектының мондый параметрлардан тайпылуын ачыклау;

3) Россия Федерациясе Президентының йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контролльдә тотылган затларга карата контроль чаралар үткәрү турындагы йөкләмәсе. Россия Федерациясе Президенты, Россия Федерациясе Хөкүмәте Рәисе йөкләмәсен үтәүне оештыру турында Россия Федерациясе баш дәүләт торак инспекторы боерыгы белән муниципаль торак контроле контроль чараларын үткәрү тәртибе һәм (яисә) сроклары конкретлаштырылырга мөмкин (әгәр мондый контроль чараларны үткәрүгә карата Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе яки Россия Федерациясе Хөкүмәте йөкләмәсе белән башкасы билгеләнмәгән булса);

4) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәҗәгатьләр буенча законнарның үтәлешен, кеше һәм гражданның хокуклары һәм ирекләре үтәлешен күзәтү кысаларында контроль чара үткәрү турында прокурор таләбе;

5) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуны бетерү турындагы күрсәтмәне үтәү сробы тәмамлану – контролльдә тотылган зат тарафыннан ана бирелгән күрсәтмәдә каралган документлар һәм мәгълүматлар бирелмәгән очракта яки тәкъдим ителгән документлар һәм мәгълүматлар нигезендә мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуны бетерү турындагы күрсәтмәнең үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин булмаган очракта.

3.5. Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары әлеге Нигезләмәгә по 1 күшымтада күрсәтелгән.

Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге ТР Спас муниципаль районның <http://www.spassriy.tatarstan.ru> рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган маxсус бүлектә урнаштырыла.

3.6. Контролъләнгән кеше белән үзара хезмәттәшлек иткәндә үткәрелә торган контроль чаралар Башкарма комитетның Контроль чараны үткәрү турындагы боерыгы нигезендә үткәрелә.

3.7. Башкарма комитетның закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) яки зыян китерү (зыян китерү) қуркынычы турындагы мәгълүматлар нигезендә яки контрольдә тотыла торган затның эшчәнлек параметрларын билгеләү турында боерыгы кабул ителгән очракта, аларның туры килүе яки алардан тайпышлы мәжбүри таләпләрне бозу қуркынычының расланган Индикаторлары нигезендә контроль чараны үткәрү өчен нигез булып тора, мондый боерык муниципаль вәкаләтле вазыйфаи затның мотивацияле тәкъдиме нигезендә кабул ителә.

3.8. Контрольдә тотыла торган затлар белән үзара бәйләнешсез үткәрелүче контроль чаралар Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан, ТР Спас муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе йөкләмәсе нигезендә, Башкарма комитет эше планнарында, шул исәптән «Дәүләт контроле (кузәтчелеге) турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда һәм муниципаль Россия Федерациясендә контроль.

3.9. Гражданнарга, юридик затларга һәм индивидуаль эшкуарларга карата контроль чаралар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Торак кодексы нигезендә муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә.

3.10. Башкарма комитет муниципаль торак контролен оештырганда һәм гамәлгә ашырганда, ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек қысаларында, шул исәптән электрон формада, әлеге документлар һәм (яки) мәгълүматлар карамагында булган башка органнардан яки күрсәтелгән органнарга буйсынуучы оешмалардан түләүсез нигездә документлар һәм (яки) мәгълүматлар ала. Күрсәтелгән документлар һәм (яки) мәгълүматлар исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм вакыты Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2016 елның 19 апрелендәге 724-р номерлы расланган боерыгы белән дәүләт контроле (кузәтчелеге) органнары, башка дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә яки дәүләт органнарына яки жирле үзидарә органнарына буйсынуучы оешмалар, әлеге документлар һәм (яисә) мәгълүмат, шулай ук контроль (кузәтчелек) органнары тарафыннан башка органнардан яисә әлеге документлар һәм (яисә) белешмәләр карамагында булган оешмалардан дәүләт контроле (кузәтчелеге) төрләрен, муниципаль контроль төрләрен оештырганда һәм гамәлгә ашырганда контроль (кузәтчелек) органнарынан алынган документлар һәм (яисә) мәгълүматларны ведомствоара мәгълүмати үзара бәйләнеш қысаларында бирү қагыйдәләре, «Дәүләт контролен (кузәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру қысаларында ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2021 елның 06 мартандагы 338 номерлы каары белән расланган.

3.11. Контроль чараны үткәргәндә шәхси эшмәкәр, контрольдә тотыла торган затлар булган граждан Башкарма комитетка катнашу мөмкин түгеллеге турында мәгълүмат бирергә хокуклы булган очракта, контроль чараны үткәрү башкарма комитет тарафыннан шәхси эшмәкәрнен, гражданның әлеге мөрәҗәгате өчен сәбәп булган шартларны бетерү өчен кирәkle вакытка күчерелә Башкарма комитет (эмма 20 көннән артык түгел), бер үк вакытта түбәндәге шартларны үтәүне күздә tota:

1) контрольдә тотыла торган затның яки аның вәкиленен булмавы муниципаль торак контролен башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затның контроль чараны үткәрү турында тиешенчә хәбәр ителгән очракта контроль чараны үткәргәндә мәжбүри таләпләрне үтәвен бәяләвенә комачауламый;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китеүнен яки зыян китеүнен турыдан-туры куркыныч билгеләренен булмавы;

3) контроль чараны үткәргәндә контрольдә тотылган кешенен булмавының (контрольдә тотылган кешенен авыруы, аның командировкасы h.b.) житди сәбәпләре бар.

3.12. Күчмә тикшерүне үткәрү вакыты 10 эш көненнән артмаска тиеш.

Бер кече эшмәкәрлек субъектына карата күчмә тикшерү барышында хезмәттәшлек итүнен гомуми вакыты кече предприятие өчен 50 сәгатьтән һәм микропредприятие өчен 15 сәгатьтән артмаска тиеш.

Россия Федерациясенең берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген алып баручы оешмага карата күчмә тикшерү үткәрү вакыты һәр филиал, вәкиллек, оешманың аерым структур бүлекчәсе яки житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

3.13. Контроль чараларны үткәрүнен барлық очракларында муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар һәм контроль гамәлләр башкаруга жәлеп ителә торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәу (бозу) дәлилләрен теркәү өчен контроль чараны уздыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә торган фотога тәшерү, аудио - һәм видеоязмалар кулланылырга мөмкин. Фотога тәшерү, аудио - һәм видеоязма һәм бу максатлар өчен кулланылган техник чаралар турында мәгълүмат контроль чара нәтиҗәләре буенча төзелгән актта һәм контроль чара кысаларында үткәрелгән контроль гамәл нәтиҗәләре буенча төзелгән протоколда чагыла.

3.14. Контроль чара нәтиҗәләренә контрольдә тотылган зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуны кисәтү һәм (яки) аларны бозуны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган хәлне торғызу, вәкаләтле органнарга яки вазыйфаи затларга жаваплылыкка тарту турындагы мәсьәләне карау өчен мәгълүмат жибәрү һәм (яки) Башкарма комитетның 2 статьяның 2 өлешендә каралган чараларны куллануы керә «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 нчы карары.

3.15. Контроль чара тәмамланганнан соң, контроль чара акты төзелә. Эгәр мондый чара нәтиҗәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу абыкланса, актта нинди мәжбүри таләп бозылганлыгы, нинди норматив хокукий акт һәм аның структур берәмлеге белән билгеләнгәнлеге күрсәтелә. Контроль чара тәмамланганчы абыкланган бозуны бетергән очракта, актта аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлиле булган документлар, башка материаллар актка күшүләрга тиеш. Контроль чараны үткәргәндә тутырылган тикшерү кәгазыләре актка күшыла.

Актны рәсмиләштерү, эгәр актны рәсмиләштерүнен башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чара тәмамланган көнне контроль чара уздырылган урында башкарыла.

Прокуратура органнары белән килешенгән контроль чара акты, ул рәсмиләштерелгәннән соң ук, контроль (кузәтчелек) чарапарының бердәм реестры аша прокуратура органнарына жибәрелә.

3.16. Контроль чарапар турында мәгълүмат контроль (кузәтчелек) чарапарының бердәм реестрында урнаштырыла.

3.17. Контроль (кузәтчелек) чарапарының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм караплар турында белешмәләрне урнаштыру, шулай ук аларны контролльдә тотылуучы затларга дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәту һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне башкару өчен электрон рәвештә кулланыла торган мәгълүмати системаларның мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәэмин итә торган инфраструктура аша, шул исәптән «Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы» аша һәм (алга таба - дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең башкару өчен кулланыла торган мәгълүмат системаларның мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәэмин итә торган инфраструктура аша житкерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Эшмәкәрлек эшчәнлеген башкармаган, контролльдә тотыла торган зат булган граждан муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазифаи затлар тарафыннан башкарыла торган эшләр турында хәбәр ителә, контролльдә тотылган затның электрон почтасы турында белешмәләре булмау һәм ана дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы аша электрон рәвештә жибәрү мөмкинлеге булмау очрагында ана кәгазьдә документлар жибәрү юлы белән (, әгәр кешенең Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында хисап язмасы булмаса яки ул Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәлү процедурасын үтүне тәмамламаса). Күрсәтелгән граждан Башкарма комитетка документларны кәгазьдә жибәрергә хокуклы.

2023 елның 31 декабренә кадәр контролльдә тотыла торган затны муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар, гамәлләр һәм кабул ителә торган караплар турында хәбәр итү, контролльдә тотыла торган затка документлар һәм мәгълүматлар жибәрү, контролльдә тотыла торган затны электрон формада яки запрос буенча хәбәр итә алмаган очракта, почта элемтәсен кулланып, кәгазьдә башкарылырга мөмкин контролльдә тотылган кеше.

3.18. Актта язылган фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контролльдә тотылган зат «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248 – ФЗ номерлы Федераль законның 39-40 статьяларында һәм әлеге Нигезләмәнен 4 бүлегендә каралган тәртиптә шикаять жибәрергә хокуклы.

3.19. Контроль чараны үткәргәндә мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланмаган очракта, бу хакта мәгълүмат контроль (кузәтчелек) чарапарының бердәм реестрына кертелә. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирергә, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китечу куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чараплар үткәрергә хокуклы.

3.20. Контроль чараны үткәргәндә контролльдә тотыла торган башкарма комитет (муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат)

тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланган очракта,:

1) контроль чара акты рәсмиләштерелгәннән соң контролльдә тотылган затка ачыкланган бозуларны бетерү турында һәм (яки) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүне (зыян китерүне) булдырмау буенча чаралар үткәрү турында күрсәтмә бирергә;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүне (зыян китерүне) булдырмау яки аны китерүне туктату буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән, биналарны, корылмаларны, биналарны, жиһазларны, транспорт чараларын һәм башка шундый объектларны файдалануны (куллануны) тыюны һәм гражданнарга, оешмаларга теләсә нинди уңайлыкларны житкерүне таләп итеп, судка мөрәҗәгать итүгә кадәр кабул итәргә закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) куркынычы һәм аны булдырмау ысууллары турында мәгълүмат ысулы, әгәр контроль чараны үткәргәндә контролль объектына ия булган һәм (яисә) алардан файдаланган гражданың, оешманың, аларның биналарны, корылмаларны, биналарны, жиһазларны, транспорт чараларын һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләү (файдалану) эшчәнлеге закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) куркынычы тудыра яисә андый зыян (зыян) китерелгән;

3) контроль чара барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләре ачыкланганда тиешле мәгълүматны дәүләт органына үз компетенциясенә ярашлы рәвештә яки тиешле вәкаләтләре булганда гаепле затларны закон белән билгеләнгән җаваплылыкка тарту буенча чаралар күрергә жиберергә;

4) мәжбүри таләпләрнең ачыкланган бозылуларын бетерүне контролльдә тоту, мәжбүри таләпләрнең бозылуларын кисәтү, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү мөмкинлеген булдырмау буенча чаралар күрергә, күрсәтмә билгеләнгән срокларда үтәлмәсә, аны үтәүне тәэммин итү буенча чаралар күрергә, әгәр чара законнарда каралган;

5) мәжбүри таләпләрне үтәү буенча киңәшләр бирү, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) куркынычларын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар үткәру мәсьәләсөн карау.

3.21. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда контролльдә тотучы вазифаи затлар билгеләнгән тәртиптә федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, ТР Спас муниципаль районы башкарма хакимият органнары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданнар белән хезмәттәшлек итә.

Муниципаль торак контроле кысаларында контроль чара үткәрү барышында Россия Федерациясе законнарында административ һәм башка җаваплылык каралган закон таләпләрен бозу ачыкланган очракта, контроль чара актында ачыкланган бозу билгеләре булу турында мәгълүмат күрсәтелә. Контрольдә тотарга вәкаләтле вазифаи затлар әлеге актның күчермәсөн тиешле җаваплылыкка тартуга вәкаләтле хакимият органына жиберәләр.

4. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затларның Администрация каарларына, гамәлләренә (гамәлсезлегенә) шикаять бирү.

4.1. Башкарма комитет каарлары, муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләре (гамәлсезлеге) «Россия Федерациясенде дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 9 бүлеге тарафыннан билгеләнгән тәртиптә шикаять ителергә мөмкин.

4.2. Аларның фикеренчә, хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре муниципаль торак контроле кысаларында турыдан-туры бозылган контролльдә тотылган затлар судка кадәр шикаять итәргә хокуклы:

- 1) контроль чаралар үткәрү турында каарлар;
- 2) контроль чаралар актлары, ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр;
- 3) контроль чаралары кысаларында муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләре (гамәлсезлекләре).

4.3. Шикаятьне контролльдә тотылган зат дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең төбәк порталын кулланып, шикаятьне карауга вәкаләтле органга электрон рәвештә бирә.

Дәүләт яки закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче мәгълүматлар һәм документлар булган шикаять дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең төбәк порталын кулланмыйча, Россия Федерациясенең дәүләт һәм закон белән саклана торган сер турындагы закон таләпләрен исәпкә алыш бирелә. Тиешле шикаятьне контролльдә тотылган зат ТР Спас муниципаль районы башлыгының шәхси кабул итүендә бирә, шикаятьта (документларда) дәүләт яки закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче мәгълүматлар булуы турында алдан хәбәр итә.

4.4. Башкарма комитет каарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәлсезлегенә) шикаять ТР Спас муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан карала.

4.5. Башкарма комитет каарына, аның вазифаи затларының гамәлләренә (гамәлсезлегенә) шикаять контролльдә тотылган зат үз хокуклары бозылуы турында белгән яки белергә тиеш булган көннән алыш 30 календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Башкарма комитет күрсәтмәсенә шикаять контролльдә тотылган кеше күрсәтмәне алганнан соң 10 эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

Шикаять бирү срогы житди сәбәпләр аркасында узып киткән очракта, бу срокны шикаять бирүче кешенең үтенече буенча башкарма комитет (шикаятьне карауга вәкаләтле вазифаи зат) кире кайтарырга мөмкин.

Шикаять биргән кеше, шикаять буенча карап кабул ителгәнче, аны тулысынча яки өлешчә кире ала ала. Шул ук вакытта шикаятьне шул ук нигезләр буенча кабат жибәру рәхсәт ителми.

4.6. Башкарма комитет каарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәлсезлегенә) шикаять теркәлгәннән соң 20 эш көне эчендә каралырга тиеш.

Эгэр аны карау өчен башка органнар карамагында булган мәгълүматларны алу таләп ителсә, шикаятыне карау вакыты ТР Спас муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан 20 эш көненә озайтылырга мөмкин.

5. Судка кадәр шикаять бирү.

5.1. Контрольләнә торган затлар, аларның хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре, алар фикеренчә, муниципаль контрольне гамәлгә ашыру қысаларында турыдан-туры бозылган, контроль органы житәкчесе урынбасары һәм инспекторларның түбәндәге каарларына судка кадәр шикаять бирергә хокуклы (алга таба шулай ук - вазыйфаи затлар):

- 1) контроль чаралар уздыру турында каарлар;
- 2) ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында контроль чаралар, күрсәтмәләр актлары;
- 3) контроль чаралар қысаларында вазыйфаи затларның гамәлләре (гамәл кылмаулары).

5.2. Шикаять контрольдә торучы зат тарафыннан Контроль органына дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең төбәк порталларын кулланып электрон рәвештә тапшырыла.

Шикаять биргәндә граждан гади электрон имза йә көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш. Оешма тарафыннан шикаять бирелгәндә, ул көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Шикаятын куелган материаллар, шул исәптән фото һәм видео материаллар, контрольдә тотылган кеше тарафыннан электрон рәвештә күрсәтелә.

5.3. Контроль орган каарына, аның вазифаи затларының гамәлләренә (эшсезлегенә) шикаять контроль орган житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан карала.

5.4. Жалоба контрольдә тотыла торган зат үз хокукларын бозу турында белгән яки белергә тиеш булган көннән алыш утыз календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Контроль орган күрсәтмәсенә шикаять контрольдә тотыла торган зат күрсәтмә алган вакыттан алыш ун эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

5.5. Шикаять бирү срогоын житди сәбәп белән уздырган очракта, шикаять биргән контрольдә торучы затның үтенечнамәсе буенча әлеге срок контроль орган тарафыннан торғызылырга мөмкин.

5.6. Шикаятын биргән контрольдә тотыла торган зат шикаять буенча каар кабул ителгәнчегә кадәр аны кире алыша мөмкин. Шул ук вакытта шикаятын кабат юнәлеше шул ук нигезләр буенча рөхсәт ителми.

5.7. Шикаятын Контроль органының дәгъвалана торган каарын үтәүне туктатып тору турындагы үтенечнамә булырга мөмкин.

5.8. Контроль орган житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан шикаятын теркәгән көннән алыш ике эш көненнән дә соңга калмыйча каар кабул ителә:

1) контроль органның дәгъвалана торған каарын үтәүне тұктатып тору турында;

2) контроль органның дәгъвалана торған каарын үтәүне тұктатып торудан баш тарту турында.

Кабул ителгән каар түрінде мәгълұмат шикаять биргән контрольдә торучы затка каар кабул ителгән вакыттан алғы бер эш көне эчендә жибәрелә.

5.9. Жалоба бұлырга тиеш:

1) каар həm гамәле (гамәл қылмавы) дәгъва белдерелә торған контроль орган исеме, фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта);

2) гражданның фамилиясын, исемен, атасының исемен (булган очракта), яшәү урыны (эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны) түрінде белешмәләрне, йә күзәтүче зат булған оешманың исеме, әлеге оешманың урнашкан урыны түрінде белешмәләр, йә ышанычнамә həm фамилия реквизитлары, исеме, атасының исеме (булган очракта) шикаять биргән затның исеме, атасының исеме (булган очракта), шикаятьне карау вакытына үзара эшчәнлекне башкаруның теләгән ысулы həm аның буенча каар алуның теләгән ысулы;

3) контроль органның həm (яисә) аның вазыйфаи затының дәгъвалана торған каары түрінде белешмәләр, алар шикаять биргән контрольдә торучы затның хокукларын бозуга китергән яисә китергә мөмкин;

4) контроль орган каары həm (яисә) вазыйфаи затының гамәле (гамәл қылмавы) нигезендә контрольдә тотыла торған затның нигезләре həm дәлилләре. Контрольдә булған зат тарафынан аның дәлилләрен раслый торған документлар (булган очракта) яисә аларның күчермәләре тапшырылға мөмкин;

5) шикаять биргән контрольдә торучы затның таләпләре;

6) контроль (күзәтчелек) چараларының бердәм реестрында контроль چараның исәпкә алу номеры, әгәр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафынан башкасы билгеләнмәгән булса, ана карага шикаять бирелә.

5.10. Контроль органы вазыйфаи затларының йә аларның гайлә әғъзаларының тормышына, сәламәтлегенә həm мөлкәтенә цензурасыз яисә мыскыллы булмаган әйтелмәләрне, янауларны həm мөлкәтне Жалобада тотарға тиеш түгел.

5.11. Шикаятьне контрольдә тотылған кешенең тулы вәкаләтле вәкиле аңа тиешле хокукны «Бердәм идентификация həm аутентификация системасы» федераль дәүләт мәгълұмат системасы ярдәмендә тапшырган очракта бирә ала.

5.12. Тикшерү органы шикаятьне караудан баш тарту түрінде каарны шикаять алынған көннән алғы биш эш көне эчендә кабул итә, әгәр:

1) шикаять әлеге Нигезләмәнен 5.4 пункттында билгеләнгән шикаять бирү сробы тәмамланғаннан соң бирелгән həm шикаять бирү өчен калдырылған срокны торғызу түрінде гариза бирелми;

2) шикаять бирү өчен үтенечне канәгатьләндерүдән баш тартыла;

3) шикаять буенча каар кабул ителгәнчө, аны биргән контрольдәге кешедән шикаятьне кире алу түрінде гариза килгән;

4) шикаятьтә куелған мәсьәләләр буенча суд каары бар;

5) элегрәк контроль органга шул ук контрольдә тотылған кешедән шул ук нигезләр буенча башка шикаять бирелгән булған;

6) шикаятында контроль органның вазифаи затларының, шулай ук аларның гайлә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә әдәпсез яки мысыллаучы сүzlәр, куркынычлар бар;

7) элек шул ук предмет буенча шикаятында караудан баш тартылган, бу элеге контролльдә тотылган кешенең шикаяты белән кабат мөрәжәгать иту мөмкинлеген кире кага, һәм яңа дәлилләр яки шартлар китерелми;

8) шикаять тиешсе органга тапшырылган;

9) Россия Федерациясе законнары белән контроль орган каарларына шикаятында суд тәртибе генә каралган.

5.13. Элеге Нигезләмәнең 5.12 пунктының 3-8 пунктларында күрсәтелгән нигезләр буенча шикаятында караудан баш тарту судка кадәрге шикаяты нәтиҗәсә түгел, һәм контроль орган каарларына, вазифаи затларның гамәлләренә (гамәлсезлегенә) суд шикаяте бирү өчен нигез булып хезмәт итә алмый.

5.14. Шикаятында контроль орган Россия Федерациясе Хөкүмәтә тарафыннан расланган контроль (кузәтчелек) эшчәнлегенә судка кадәр шикаятында итүнен мәгълүмати системасын алып бару кагыйдәләренә ярашлы рәвештә контроль (кузәтчелек) эшчәнлегенә судка кадәр шикаятында итүнен мәгълүмати системасын куллана.

5.15. Шикаятында контроль орган Россия Федерациясе Хөкүмәтә тарафыннан расланган контроль (кузәтчелек) эшчәнлегенә судка кадәр шикаятында итүнен мәгълүмати системасын алып бару кагыйдәләренә ярашлы рәвештә контроль (кузәтчелек) эшчәнлегенә судка кадәр шикаятында итүнен мәгълүмати системасын куллана.

5.16. Бу срок егерме эш көненә озайтылырга мөмкин, түбәндәгә очракларда:

1) гамәлләре (гамәлсезлеге) шикаятында күрсәтелгән фактлар буенча хезмәт тикшерүе уздыру;

2) житди сәбәпләр аркасында (авыру, отпуск, командировка) гамәлләре (гамәлсезлеге) шикаятында итеп торган вазифаи затның булмавы.

5.17. Контроль орган шикаятында контролльдә тотылган кешедән шикаятында предметына кагылышлы өстәмә мәгълүмат һәм документлар сорарга хокуклы. Контрольдә тотылган кеше элеге мәгълүматны һәм документларны соравы жибәрелгәннән соң биш эш көненә тапшырырга хокуклы.

Шикаятында контролльдә тотылган кешедән шикаятында предметына кагылышлы өстәмә мәгълүмат һәм документлар тапшыру турында соравы жибәрелгәннән алып, аларны вәкаләтле орган алганчыга кадәр, әмма соравы жибәрелгәннән соң биш эш көненә кадәр туктатыла.

Контрольдә тотылган кешедән шикаятында предметына кагылышлы өстәмә мәгълүмат һәм документлар алмау шикаятында караудан баш тарту өчен нигез булып тормый.

5.18. Шикаятында контролльдә тотылган заттан дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары яки аның карамагындагы оешмалар карамагында булган мәгълүмат һәм документлар сорарга ярамый.

Шикаятында контролльдә тотылган кешедән шикаятында предметына кагылышлы өстәмә материаллар тапшырырга хокуклы.

5.19. Кабул итеп контролльдә тотылган кешедән шикаятында контролльдә тотылган кешедән шикаятында предметына кагылышлы өстәмә материаллар тапшырырга хокуклы.

5.20. Шикаятыне карау нәтижәләре буенча контроль орган житәкчесе (житәкче урынбасары) түбәндәге каарларның берсен кабул итә::

- 1) шикаятыне канәгатьләндерми;
- 2) контроль орган каарын тулысынча яки өлешчә юкка чыгара;
- 3) контроль орган каарын тулысынча кире кага һәм яңа каар кабул итә;
- 4) вазифаи затларның гамәлләрен (гамәлсезлеген) законсыз дип таный һәм асылда, шул исәптән кирәк булганда билгеле бер гамәлләрне гамәлгә ашыру турында каар чыгара.

5.21. Контроль органның кабул ителгән каарны нигезләүне, аны үтәү срогын һәм тәртибен үз эченә алган каары контролъдә тотылган кешенең шәхси кабинетында дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталында һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең төбәк порталында кабул ителгәннән соң бер эш көненнән дә соңга калмыйча урнаштырыла.

6. Муниципаль торак контроленең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан әһәмияте

6.1. Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясы нигезендә башкарыла.

6.2. Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, муниципаль торак контроле очен индикатив күрсәткечләр ТР Спас муниципаль районы башкарма комитеты тарафыннан раслана.

ТР Спас муниципаль районында
муниципаль торак контроле
турындагы нигезләмәгә 1 нче
кушымта

**ТР Спас муниципаль районаны башкарма комитеты тарафыннан Спас
муниципаль районанында муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда
планнан тыш тикшерүләр үткәрү кирәклеген билгеләү өчен қулланыла торган
мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары**

1. Муниципаль торак контроле адресына гражданнардан (мөрәҗәгать иткән
гражданың шәхесен билгеләргэ мөмкинлек бирә торган ысул белән килгән) яки
күпфатирлы йортта урнашкан биналарның хужалары булган оешмалардан,
гражданнардан, алдагы календарь елның шул ук чоры белән чагыштырганда, вакыт
берәмлегендә (ай, квартал) мөрәҗәгатьләр санының өч тапкыр һәм аннан да күбрәк
артуы, күпфатирлы йорттагы биналардан файдаланучылар, дәүләт хакимиите
органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат
чараларыннан алынган мәгълүмат, «Интернет» мәгълүмати телекоммуникация
челтәрендә , Россия Федерациясе Торак кодексының 20 статьясының 1 өлешендә
билгеләнгән мәжбүри таләпләрне контролльдә тотучы затлар тарафыннан бозу
фактлары турында дәүләт мәгълүмати системаларында.

2. Торак-коммуналь хужалыкның дәүләт мәгълүмат системасында торак-
коммуналь хужалык өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм гамәлгә ашыру,
норматив-хокукий регулирование функцияләрен башкаручы федераль башкарма
хакимият органы билгели торган урнаштыру тәртибенә, составына, срокларына һәм
ешлыгына туры китереп урнаштырылырга тиешле мәгълүматны өч һәм аннан артык
ай дәвамында актуальләштерү булмау.